

Narva Keeltelütseum

Ajaloo ainekava

6. klass

2 tundi nädalas

Narva 2019

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli ajaloo õpetusega 6. klassis taotletakse, et õpilane:

1. kasutab asjakohaselt aja mõistega seonduvaid õpitud sõnu, lühendeid ja fraase;
2. tunneb mõningaid iseloomulikke sündmusi kodukoha ja Eesti ajaloost ning seostab neid omavahel;
3. teab mõnda ajaloolist asunit, selle tekkimise ja kujunemise põhjusi;
4. hindab materiaalsel keskkonda kui ajaloosündmuste peamist kandjat;
5. toob näiteid muinasaja ja vanaaja kohta;
6. mõistab vanaaja kultuuripärandi tähtsust inimkonna ajaloos ning esitab näiteid erinevate kultuurivaldkondade kohta;
7. mõistab, et ajaloosündmustel ja -nähtustel on põhjused ja tagajärjed, ning loob lihtsamaid seoseid mõne sündmuse näitel;
8. teab, et mineviku kohta saab teavet ajalooallikatest, töötab lihtsamate allikatega ja hindab neid kriitiliselt;
9. väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, koostab kava, lühijuttu ja kirjeldust ning kasutab ajalookaarti.

Õpitulemused

Ajaloo 6.klassi õppimise tulemusena õpilane:

- 1) teab ajaloo periodiseerimise üldisi põhimõtteid;
- 2) leiab õpitu põhjal lihtsamaid seoseid;
- 3) kasutab ajalookaarti ning töötab lihtsamate allikatega.
- 4) kirjeldab muinasaja inimese eluviisi ja tegevusalasid;
- 5) näitab kaardil ning põhjendab, miks ja mis piirkondades sai alguse põlluharimine;
- 6) teab, mis muudatusi ühiskonnaelus tõi kaasa metallide kasutusele võtmine;
- 7) teab ning näitab kaardil Eesti ja kodukoha esimesi inimasustusi
- 8) selgitab, miks, kus ja millal tekkisid vanaaja kõrgkultuurid, ning näitab kaardil Egiptust ja Mesopotaamiat;
- 9) kirjeldab vanaaja elulaadi ja religiooni Egiptuse, Mesopotaamia või Juuda riigi näitel;
- 10) tunneb vanaaja kultuuri- ja teadussaavutusi: meditsiin, matemaatika, astronoomia, kirjandus, kujutav kunst, Egiptuse püramiidid ja Babülioni rippaiad; teab, et esimesed kirjasüsteemid olid kiilkiri ja hieroglüüfkiri;
- 11) näitab kaardil Kreetat, Kreekat, Balkani poolsaart, Ateenat ja Spartat;
- 12) teab, et Vana-Kreeka tsivilisatsioon sai alguse Kreeta-Mükeene kultuurist;
- 13) kirjeldab Vana-Kreeka kultuuri ja eluolu iseloomulikke jooni järgmistes valdkondades:

kirjandus, teater, religioon, kunst, sport;

14) võrdleb Vana-Kreeka ühiskonnakorraldust Ateena ja Sparta näitel;

15) näitab kaardil Apenniini poolsaart, Vahemerd, Kartaagot, Roomat, Konstantinoopolit, Ida-Roomat ja Lääne-Roomat;

16) teab Rooma riigi tekkelugu ning oskab tingmärkidest juhindudes näidata kaardil Rooma riigi territooriumi ja selle laienemist;

17) iseloomustab eluolu ja kultuuri Rooma riigis;

Õppesisu

Muinasaj ja vanaaeg

Muinasaj

Muinas- ja vanaaja periodiseerimine. Muinasaja arengujärgude üldiseloomustus: kiviaja inimese tegevusalad, põlluharimise algus, loomade kodustamine, käsitöö areng, metallide kasutusele võtmine. Eesti muinasaja üldiseloomustus, Pulli, Kunda. Muinasaegsed mälestised – kalmed ja asulakohad – ning arheoloogilised leiud. Kodukoha inimasustus muinasajal.

Vanad Idamaad

Vanaaja sisu ja üldiseloomustus: ajalised piirid, looduslikud olud.

Vana-Egiptuse riigikorraldus, eluolu, religioon, kultuurisaavutused. Vaaraod Thutmosis III, Ramses II, Tutanhamon.

Mesopotaamia, sumerite linnriigid, leiutised (ratas, potikeder) , Hammurabi seadused, eluolu, religioon, kultuurisaavutused.

Iisraeli ja Juuda riik, ainujumala usk, Vana Testament, kümme käsku.

Vana-Kreeka

Vanim kõrgkultuur Euroopas. Kreeka loodus ja rahvastik, Kreet ja Mückeene kultuur.

Kreeka linnriigid. Ühiskonnakorraldus ja kasvatus Ateenas ning Spartas. Linnriikide nõrgenemine ja alistamine Makedooniale. Aleksander Suure sõjaretk ning maailmariigi tekkimine.

Vana-Kreeka kultuur ja religioon, eluolu ja mütoloogia. Olümpiamängud. Homerose kangelasepika, ajalookirjutus, teater, kunst, arhitektuur, skulptuur, vaasimaal. Vana-Kreeka kultuuri tähtsus.

Vana-Rooma

Rooma riigi tekkimine, looduslikud olud, kuningad. Rooma Vabariigi algus ja ühiskondlik korraldus. Rooma võimu laienemine Vahemere maades. Hannibal, Caesar, vabariigi lõpp.

Rooma keisririigi ühiskondlik korraldus. Augustus, Rooma impeerium ja selle lõhenemine.

Vana-Rooma kultuur, kunst ja arhitektuur, rahvas ja eluolu, avalikud mängud. Ristiusu teke, Uus Testament.

Põhimõisted: kasutab kontekstis mõisteid, lühendeid ja fraase sajand, aastatuhat, eKr, pKr, araabia number, Rooma number, kirjalik allikas, suuline allikas, esemeline allikas; muinasaeg, vanaaeg, keskaeg, uusaeg, lähiajalugu kirjalik allikas, suuline allikas, esemeline allikas, muuseum ja arhiiv, mõisteid kiviaeg, pronksiaeg, rauaaeg, varanduslik ebavõrdsus, sugukond, hõim; linnriik, vaarao, muumia, sfinks, tempel, püramiid, preester, Vana Testament, polis, rahvakoosolek, akropol, agora, türann, aristokraatia, demokraatia, kodanik, ori, eepos, olümpiamängud, teater, tragöödia, komöödia, skulptuur, Trooja sõda, hellenid, tähestik, vabariik, foorum, kapitoorium, Colosseum, patriits, plebei, konsul, senat, rahvatribuun, orjandus, amfiteater, gladiaator, leegion, kodusõda, kristlus, piibel, provints, Ida-Rooma, Lääne-Rooma, Kartaago, Konstantinoopol, ladina keel

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

Koostab kava, lühijuttu ja kirjeldust ning kasutab ajalookaarti.

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest kooli õppekava hindamise korralduse sätetest.

Läbivad teemad

Ajaloo õpetamisel 6. klassi vältel käsitletakse järgmised läbivad teemad:

Kultuuriline identiteet. Toetatakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana ja kultuuride muutumist ajaloo vältel ning kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktika eripärast nii ühiskonna ja terviku tasandil (rahvuskultuur) kui ka ühiskonna sees (regionaalne, professionaalne, klassi-, noorte- jms kultuur; subkultuur ja vastukultuur) ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust, on kultuuriliselt salliv ning koostööaldis.

Lõimimise võimalused muude õppeainetega

Ajaloo õpetamisel on võimalus lõimimises järgmiste õppeainetega:

- a) geograafiaga – rahvastiku ilseloomustumisel, riikide arengutase võrdlemisel, muutuste uurimisel;
- b) kirjandusega – ajaloolised isikud ja nende kujutamine kirjanduses
- c) ühiskonnaõpetusega – ühiskonna arengutaseme uurimisel.

d) matemaatikaga – ajaarvamine, ajatelg

Klassi- ja kooliväline tegevus

Ajaloo õppimise toetamiseks võib õpilastel osaleda ajaloo olümpiaadidel ja viktoriinidel, muuseumide ekskursioonidel ja õppekäikudel.

Kasutatav õppekirjandus ja õppevahendid

Mait Kõiv, Milvi Martina Piir. Vanaaeg. I ja II osa. Ajaloo õpik 6. klassile. Avita 2010.